

**Underlag till förskolerapport 2023 för
Farsta stadsdelsnämnd**

Innehållsförteckning

Stadsdelsnämndernas underlag till Stockholms stads Förskolerapport 2023.....	3
Tillgång till förskola och tidigare förberedelser för fortsatt utbildning inklusive insatser för barns behov av språkutveckling.....	3
Fortsätt inventera icke inskrivna barn samt följ upp informationsinsatser och uppsökande verksamhet.....	3
Utveckla uppföljningen av det språkutvecklande arbetet.....	3
Utveckla samverkan med socialtjänsten och andra myndigheter	4
Personalens utbildningsnivå, arbetssituation och förutsättningar för uppdraget	5
Följa upp och utvärdera insatserna för att förbättra personalens kunskaper i svenska.....	5
Utveckla organiseringen för undervisning så att den är förskollärlärd i samtliga barngrupper.....	5
Förbättra arbetssituationen genom att fortsätta stärka arbetslagets kultur och förutsättningar för uppdraget	6
Övriga utvecklingsområden i stadsdelsnämndernas systematiska kvalitetsarbete	6

Stadsdelsnämndernas underlag till Stockholms stads Förskolerapport 2023

Tillgång till förskola och tidigare förberedelser för fortsatt utbildning inklusive insatser för barns behov av språkutveckling

**Fortsätt inventera icke inskrivna barn samt följ upp informationsinsatser
och uppsökande verksamhet**

Förvaltningen har följt anvisningar från utbildningsförvaltningen för att genom barn- och elevregistret identifiera de barn inom stadsdelsområdet som har rätt till allmän förskola och som idag inte deltar i förskola eller pedagogisk omsorg. I enlighet med ny lagstiftning som trädde i kraft 1 juli 2023 har samtliga berörda vårdnadshavare kontaktats skriftligen för att erbjudas förskola till deras barn i närheten av deras bostad. Vissa vårdnadshavare har varit svåra att nå och har trots flera försök inte kunnat nås, vilket kan tyda på att familjen inte är bosatt på folkbokförd adress.

Inskrivningsgraden inom Farsta stadsdelsområde är generellt sett hög, men det finns skillnader mellan områden. Ett viktigt verktyg i arbetet för ökad inskrivningsgrad är samverkan, med såväl interna som externa aktörer. Internt finns såväl rutiner som etablerad samverkan mellan förskola och socialtjänst för att uppmärksamma familjer där barn saknar barnomsorg. Inom förvaltningen finns olika satsningar av uppsökande karaktär som bidrar till att fler barn erbjuds förskola, som exempelvis stadsdelsmammor och öppen förskola. Utöver dessa finns introduktionsförskolan som bedriver ett aktivt uppsökande arbete genom att förskolorna deltar och presenterar för vårdnadshavare vad en förskola är och visar exempel från verksamheten. Vårdnadshavare har deltagit i verksamheten och flera barn har därefter sökt förskoleplats.

Utveckla uppföljningen av det språkutvecklande arbetet

Det språkutvecklande arbetet följs regelbundet upp genom skolplattformen där rektor får en bild av arbetet och barnens förändrade kunnande. Arbetet beskrivs i tertiärrapporteringen samt ligger till grund för fortsatt arbete inför VP kommande år.

Under året genomförs kvalitetsdialoger löpande med rektorsgruppen där kvalitetsuppföljning är en viktig del. Under höstterminens kvalitetsdialog följs det språkutvecklande arbetssättet upp i dialogform där två enheter möts för att sprida goda exempel och ha fördjupande samtal. Rektorer, biträdande rektorer och Farstas förskolestöd, specialpedagog och verksamhetscontroller deltar i dialogerna tillsammans med skolchef.

Förvaltningens måluppfyllelse inom området är relativt god men varierande. Under året har en språkstrategi införts för att fokusera på språkutvecklingen och öka kvalitet inom alla enheter. Kommande år kommer fokuset ligga på Flerspråkighet och interkulturalitet. Utifrån arbetet med Hållbar förskola ser vi ett behov av att skapa mera närliggande språkplaner för respektive enhet eller förskola där arbetet kan bli nära och delaktigheten hög för alla medarbetare.

Vi har ett förskolebibliotek inom folkbiblioteket i en av våra stadsdelar och detta har lett till att vi skapar flera egna bibliotek med god tillgång till böcker. Under kommande år behöver vi

utveckla vårt arbete med innehåll och tydlig plan för dessa bibliotek. Den dialogiska högläsningen och boksamtal förekommer på förskolor men är ett arbetssätt som vi vill utveckla och prioritera som kompetensutveckling.

Vi har en god samverkan med Grundskolan i vårt Stadsdelsområde och en intention att skapa överföring av barns språkande på gruppnivå. Under hösten genomförs detta från grundskolorna till förskolorna muntligt utifrån kartläggningmaterialet Hitta Språket. En plan finns för hösten att skapa en likvärdighet genom att utveckla en gemensam enkät som grundskolan fyller i utifrån Hitta Språket som sedan återges till förskolan i form av ett dokument. Då är tanken att förskolan kan se på resultaten från Hitta Språket och arbeta med behov och utmaningar som framkommit. Dessutom finns ett samarbete en gång per år där medarbetare från förskola, skola och fritids möts för att visa goda exempel från de olika verksamheternas arbete kring språket där skolchef och grundskolechef håller ihop dagen.

Språkkartläggningen 2022 visar att undervisning på minoritetsspråk endast gäller finska språk och kultur i Farsta. Vi har finska barn, samt barn med önskan om att revitalisera finska språket, i fem av våra sex förskolenheter. Totalt är det ca 27 barn spridda på 14-15 förskolor, varav ett av barnen vars vårdnadshavare tackat nej till undervisning på finska.

Under 2023 har förvaltningen provat ett arbetssätt där en finsk språkstödare besöker våra förskolor veckovis för att möta barnen i deras ordinarie verksamhet. Tanken har varit att barnen ska vå vara i sina trygga miljöer och delta i den undervisning som förskolläraren genomför och i samband med det möta finskan. Arbetssättet ska nu utvärderas. Styrkor och svagheter får visa om arbetssättet ska bibehålla eller om det ska ersättas.

Samtliga berörda förskolor deltar i detta. Vårdnadshavare har blivit involverade genom direktinformation på förskolan. Nya barn, där vårdnadshavaren anger finska som modersmål i ansökningsförfarandet, har kontaktats.

Utveckla samverkan med socialtjänsten och andra myndigheter

Förvaltningen har ett samarbete med socialtjänstens öppna verksamhet, Famnen, där vårdnadshavare kan få stöd av olika former utan att bli biståndsbedömd. Förskolornas rektorer hänvisar vid behov till möjligheten att få stöd i sitt föräldraskap och lotsar dem vidare till Famnen.

Vidare har förvaltningen ett samarbete gällande introduktionsförskolan, som finns inom den öppna förskolans regi och avdelning Stadsutveckling, där NYFEIS (Nyanlända föräldrars etablering i svenska samhället) deltar. Förskolan inom samma område, Fagersjö, är aktiva och en del av arbetet genom separata visningar och information om hur förskolan i Sverige fungerar. Socialtjänsten har inlett ett arbete med hembesök där förskolan bidrar med information om hur man söker förskola.

Samverkan med BVC är för närvarande ett område vi behöver återupprätta. personer har bytts ut och nya etableringar behöver göras. Detta gäller också andra aktörer inom regionen. Skolchef deltar i BUS-styrgrupp och samordnare för Barnhälsoteamet i förskolan deltar i STIS-nätverk.

Ett övergripande nätverk för barnombuden i förskolan och fritid samt barnrättsombuden inom

socialtjänsten pågår. Varje avdelning har därutöver en plan för arbetet.

Vi har utmaningar gällande samverkan med Regionen som hänvisar till tid-och resursbrist. Våra intentioner är ändå att upprätta kontakt för att utveckla samverkan. Samverkan med socialtjänsten kan utvecklas vidare och ha fokus på främjande och förebyggande arbete.

Förskolenheterna har systematiserat information och dialog med medarbetare gällande orosanmälningar samt hur dessa går till. Under året har flera enheter haft kompetensutvecklingsinsats tillsammans med Socialtjänstens mottagningsenhet på APT.

Vi har behov av att utveckla kompetensen kring våldsutsatta barn och inför nu under hösten en struktur för barnkonferenser i varje förskolenhet där alla barn och varje barn fångas upp. Kompetensutvecklingsinsatser är planerade för samtliga ex i Traumamedveten omsorg.

Rutinerna är kända hos alla rektorer och följer en beslutad gång. Vid oro rådfrågar pedagogen alltid socialtjänsten och därefter genomförs en anmälan med stöd av rektor som skickar in anmälan. Rektor finns med på anmälningsmötet och förklarar vad förskolan är orolig över. Som stöd används dokumentet Våga se Våga agera som är utgiven av stiftelsen för Allmänna Barnhuset.

Personalens utbildningsnivå, arbetssituation och förutsättningar för uppdraget

Följa upp och utvärdera insatserna för att förbättra personalens kunskaper i svenska

Under året har en utbildning påbörjats för yrkessvenska på förskolan. Utbildningen är för tillsvidareanställd personal på Farsta kommunala förskolor och genomförs i samarbete med Skarpnäcks stadsdelsnämnd. Från Farsta deltar 10 medarbetare och från Skarpnäck är 8 medarbetare inbjudna.

[Språkträning för anställda i förskolan - Hermods](#)

Utbildningen pågår fortfarande men positiva omdömen från både medarbetare och rektorer hörs gällande kvalitet och ledning av kursen som, förutom själva språkträningen, innebär en god insyn i förskolans uppdrag. De mentorer som deltar från förskolan och som fungerar som handledare i verksamheten är ett bra stöd i vardagen. Att också rektor deltar aktivt i insatsen gör att förutsättningar skapas och en direkt insyn i medarbetares utveckling kan ske.

Som vi ser det idag har Farsta Stadsdelsnämnd ytterligare behov av denna kurs då flera medarbetare nu uttryckt intresse och har behov av språkträning. Vidare behöver vi möta dessa medarbetare och säkerställa att kommunikation och information är på rätt nivå och förstås.

Utveckla organiseringen för undervisning så att den är förskollärlädd i samtliga barngrupper

Förvaltningen har vid tidpunkten en barngrupp som saknar legitimerad förskollärare. Avdelningen säkrar upp förskollärlädd undervisning med förskollärrstöd från förskolan. Omstrukturering av fördelning med förskollärare är under arbete.

Vid kvalitetsuppföljning mellan skolchef och rektor följs kvalitet upp där förskollärares

förutsättningar är en del. Här identifieras antal barngrupper som inte har en förskollärare knuten till barngruppen. I några fall finns flera förskollärare i andra grupper och omfördelning pågår. Förskolans förskollärare har ett gemensamt ansvar för undervisning. De kan genom organisation för pedagogisk utvecklingstid mötas förskolevis varje vecka och planera samt fördela arbetet. Att fördela förskollärare till varje barngrupp är ett prioriterat uppdrag för rektorer.

Förbättra arbetssituationen genom att fortsätta stärka arbetslagets kultur och förutsättningar för uppdraget

Under året har Pedagogiska förstärkningsteam införts där respektive förskolenhet har utbildade och tillsvidareanställda pedagoger i rollen som sjukbemannare/vikarie för enheten. Tanken är att skapa kontinuitet och kvalitet när personer som ingår i enheten är de som företrädesvis kommer in i barngrupper vid personals frånvaro. Varje enhet har därutöver en struktur för bemanningen med bemanningsplanerare som har direktkontakt med en rektor eller biträdande rektor som kan besluta om vikare och tillse att de som har behov bemannas. Systemet ska utvärderas och utveckla vidare.

Vi har signaler om att medarbetare ser sin arbetssituation med hög stress och en viss otydlighet. Detta gäller särskilt vid hög sjukfrånvaro. Medarbetarenkäten visar på ett försämrat resultat och under hösten pågår nu ett arbete som ska leda till högre trivsel genom fokus på friskfaktorer utifrån Sunt Arbetsliv.

Vi ser behov av att vidareutveckla;

Arbetslagets roll och uppdrag

Förskollärares ledarskap, uppdrag och roll

Friskfaktorer och högre frisknävaro

Tydliga övergripande rutiner för Handlingsplan för förbättrad arbetssituation med syfte att skapa likvärdighet för medarbetare inom stadsdelsområdets förskolor.

Övriga utvecklingsområden i stadsdelsnämndernas systematiska kvalitetsarbete

Ett utvecklingsområde som pågår är Chefsstrukturer för ett närvarande ledarskap - färre medarbetare per rektor.

Vi ser ett behov av att arbeta med samtliga läroplansområden och en helhetssyn för att utveckla vårt arbete med Hållbar förskola och ett språkutvecklande arbetssätt.

Förvaltningen har övergripande gemensamma mallar för planering, dokumentation, uppföljning och utvärdering i stödmaterial och lärplattform för att stödja förskolornas systematiska kvalitetsarbete utifrån läroplanens mål. Omepskalan som är ett självskattningsunderlag används regelbundet av våra medarbetare och förskolor för att följa upp samt utveckla arbetet kring Hållbar förskola.

Vi arbetar i hög utsträckning för att skapa likvärdig kvalitet i förskolan och har en tät samverkan/samarbete mellan förskolenheterna för att utveckla förskolans utbildning. Det kollegiala lärandet mellan förskolans enheter ger goda effekter för att utveckla vidare den

egna verksamheten.